

JANA ŠREJMA KAČÍRKOVÁ:

Kamkoli mě pustí, tam ráda vlítnu a užiju si to

Vždycky se začnu v opeře cítit doma, když přijde nějaké drama – asi k tomu mám sklony...

Janu Šrejmu Kačírkovou jsem poprvé poznal před více než deseti lety, kdy doprovázela na premiéru legendární sopranistku Libuši Domanínskou. Ta mi přívětivou sympatickou dívkou představovala jako budoucí velkou hvězdu.

JOSEF HERMAN

Záhy jsem jí dal za pravdu v konzervatorní produkci Mozartovy opery La clemenza di Tito a v Národním divadle moravskoslezském, kde sehrála Fiordiligi, v přebásnění Jarka Nohavici Lízu, s ohromující samozřejmostí a půvabem, bez nejmenšího ostychu novicky operního jeviště. Následovaly další role, i pěvecky nesmírně náročné, třeba Zerbinetta z opery Richarda Strausse Ariadna na Naxu. Stvořila celou galerii mozartovských žen: Zuzanku, Vitellii, Královnu noci, v Donu Giovannim Zerlinu i Donnu Annu. Výčet všech rolí ale už je pěkně dlouhý i různorodý, nechybí v něm novinky ani výjimečné výlety do klasické operety. Šéfdirigent Robert Jindra ji v roce 2010 přijal do stálého angažmá v ostravském souboru, kde si vysloužila dvě Ceny Thálie (2012, 2013) a postavy tří královen v operách Gaetana Donizettiho: Annu Bolenu, Marii Stuartu a Alžbětu I. (v opeře Roberto Devereux). Jana Šrejma Kačírková dokládá, že zpěv není jen technika a výraz, že se v rolích pozná, kdo jaký je – a ona je praktická mladá žena, citlivá, věcná. Prostě žádná primadona, jakkoli by měla nárok se za operní divu vydávat.

Vystudovala jste Pražskou konzervatoř, ale za svou „paní profesorku“ zpěvu považujete Libuši Domanínskou. Jak to tedy je?

Ale to se vůbec nevylučuje. Zažila jsem, možná přesněji vychytala, na Pražské konzervatoři úžasné období, kdy paní Brigita Šulcová byla vedoucí pěveckého oddělení. Ve třetím („teoretickém“) patře nás dokázali nadchnout pro věc moji tři milovaní profesori: Maruška Kronbergerová, Eva Slavická a Ivo Bartoš. A v hlavním oboru nás úžasně nasměrovali a připravili Regina Szymiková a Robert Jindra, pohybově paní Marcela Benoniová. Byla to ta nejlepší škola, jakou si člověk může přát. Moje zlatá Libuška Domanínská mě na ni připravovala a pak se plynule stala její součástí, samozřejmě jako nejdůležitější článek.

Mimochodem – jak se paní Domanínské daří? Dlouho jsem ji neviděl. Sleduje stále vaši kariéru? A má připomínky?

Paní Domanínské se daří úžasně, je duší velmi mladá žena a je až neuvěřitelné, jak je v myslí moderní. Nic nezavrhne, všemu novému dá šanci a vše bere s takovým nadhledem a humorem, že mi nezbyvá než se od ní učit. Sleduje mě na jevištích velmi pozorně, ale už jen ze svého ušáku, když jí pouštím záznamy z představení. Ve stejném ušáku sedí pokaždé, když večer zpívám, a drží mi palce. Já jí po představení zavolám, vyličím pocity a ona jde pak v klidu spát.

Říkáte jí – teto...

Beru ji jako člena rodiny a ona mě zahrnuje do té své. Miluje naši malou Aničku. Je krásné sledovat, jak je šťastná, když s námi tráví čas. Jsem ráda, že jí mohu aspoň částečně vracet energii, kterou mi dala.

Tetu Domanínskou mi připomínáte mimo jiné praktickým přístupem

k životu i k umění. Ráda dává k lepšímu, jak coby renomovaná členka opery Národního divadla odbíhala připravit manželovi oběd. Jak je to s vašim zpíváním a staráním se o rodinu?

Myslím, že tetu to měla složitější než já. Když jsme ještě neměli Aničku, tak jsem opravdu dělala v domácnosti vše, ale stejně jako tetě mi to vůbec nevadilo. Naopak, pro mě platí, že čím víc povinností a práce člověk má, tím víc toho stihá. Teď se cítím trochu jako princezna, protože můj manžel je na rodičovské dovolené, miluje pořádek a hrozně rád vaří...

Mateřskou jste si dlouho neužila. Jak se vám vracelo do plného záprahu a co mateřství udělalo s hlasem?

Mateřství jsem si užila dosyta a užívám si ho i nadále plnými douškami. Vrátila jsem se po půl roce rolí Constanze v Únosu ze seriálu, což nebylo vůbec jednoduché, ale bylo to dobře, protože o to víc jsem se musela připravovat a dostávat do formy. Trvalo zhruba rok a půl, než jsem se začala cítit ve svém těle a ve své standardní formě. Co udělalo mateřství s hlasem? Vlastně nevím, osobně nic nového nepocítuji, nemyslím si, že by se mi hlas nějak změnil. Pracuji pořád stejně a to ostatní ať posuzují jiní.

OSTRAVA MĚ VZALA ZA SRDCE

První příležitost vám dal Luděk Golat v Národním divadle moravskoslezském, vzpomenete si na první pocity na velkém jevišti?

Luděk Golat mi dal cenu NDM v soutěži v Karlových Varech a já pak jela předzpívat na roli Fiordiligi, kterou mi poté studijně přislíbil. Od první chvíle, kdy jsem dostala klavírní výtah, jsem hltala každé slovo, byla jsem úplně zamilovaná, v hlavě mi zněl jen Mozart v přebásnění Jarka Nohavici a vstup na jeviště mi přišel jako ta nejpřirozenější věc. Miluju jeviště, a když něco milujete, není co řešit!

A váš vstup do zákulisí? A do eroticky provokativní režie a scény?

Byla jsem opravdu nadšená z ostravského divadla, dýchala na mě přátelská atmosféra, která tam od počátku vládla. Pro mě bylo všechno krásné, scéna, režie – a přebásnění Jarka Nohavici zbožňuju! Dodnes na to vzpomínám s velkou láskou. Byla to ohromná sranda a lepší vstup na profesionální prkna jsem zažít nemohla.

Začínala jste správně Mozartem, dnes s úspěchem zpíváte prakticky všechny významné role v jeho operách, které vám oborově přísluší – co vás na Mozartově dramatické hudbě nejvíc přitahuje?

Mozarta mám ráda jako autora. Někomu může připadat nudný, ale já mohu jeho opery poslouchat pořád dokola. Dramatické party mám ráda zejména proto, že se v nich můj hlas může trochu víc projevit. Vždycky se začnu v opeře cítit doma, když přijde nějaké drama – asi k tomu mám sklony...

Mám dojem, že vám nejvíc vyhovují technicky krajně obtížné party, které přitom obsahují co nejvíc emocí. Je to tak? Myslím třeba na Strausovu Zerbinettu nebo na Donizettiho Annu Bolenu.

Mám ráda výzvy. Když někdo o nějakém partu řekne, že je strašně těžký, až nezpívatelný, začne mě zajímat. Zerbinetta byla úžasná zkušenost, ze které čerpám dodnes. Nic těžšího jsem zatím nezpívala. Anna Bolena už mě zastihla v období, kdy jsem byla zkušená, přesto to bylo něco jiného. Moje „tři královny“ mě zase posunuly dál. Jsem šťastná, že mi Robert Jindra s dramaturgem Danem Jägerem tuhle trilogii vymysleli a nechali nastudovat. Uvědomuji si, že je velké privilegium si ty role zazpívat, náležitě si to užívám a snažím se těm krásným úkolům dostát se ctí.

Mimochodem – čím se pro vás Donizettiho královny liší od Mozartových postav?

Jsou jiné v hudbě i v emocích. Čím čistší, prostší zvuk, tím u Mozarta lépe. Má pro mě i limity, za které hlasově nesmím, ale nepustí mě za čáru ani emocionálně. Donizetti má také limity, ale už jsou trochu jině. Jeho královny jsou specifické tím, že musí zůstat navenek důstojné, jakkoli jsou vnitřně rozervané. Musí zůstat chladné, i když posílají na smrt svou lásku. Jsou interpretačně náročné, ale jak jsem říkala: Mám ráda náročné věci.

Máte před premiérou další krkolomné postavy: anglické královny Alžběty v další Donizettiho opeře Roberto Devereux... Jak se na ni cítíte?

Roberto Devereux je pro mě z celé trilogie překvapivě nejméně náročný. Obtížné je udržet se v mezích belcanta a nenechat se strhnout svým naturelem a emocemi. Vypadá to na moc hezkou produkci, zkušební období bylo fajn, už se těším na výsledek.

Ten uvidíme dva dny poté, co vyjde tento rozhovor – zlomte vaz!

Čert vás vem!

BELCANTO JE NÁROČNÉ

Svůj pěvecký obor berete volněji, než se dnes vyžaduje – také po vzoru Libuše Domanínské, která tvrdila, že hlas musí vydržet všechno, jinak do divadla nepatří?

Možná hlas musí vydržet všechno, ale neřekla bych, že člověk musí zpívat všechno, aby mohl být v divadle. Já se trochu rozhodnu srdcem – takže, když je mi něco blízké, dobře se mi to zpívá. Také dám na rady lidí, kterým věřím. Nemyslím si, že mohu zpívat všechno. Jen beru věci tak, jak přijdou. V tom jsme s tetou zajedno: co má přijít, přijde, a když něco být nemá, tak to nebude, i kdybych se na hlavu stavěla.

Jak byste svůj hlasový obor vymezila a kam byste se ráda ubírala?

Asi nejvíc mě označují za dramatickou koloraturu nebo „zwischenfach“ (překračující striktně vymezené obory a rozsahy, pozn. JH). Já bych samozřejmě nejraději zpívala Pucciniho Mimi, Manon Lescaut, Magdu v La rondině, ale je asi normální, že člověk vždycky nejvíc chce, co nemá. To si ale vůbec nestěžuji – to by byl vrchol zhůvěřilosti! Jsem nadmíru spokojena s rolemi, které život přináší, ale snít si jen tak pro sebe přece mohu dál, ne?

Jak je to dnes vůbec s hlasovými obory: volá se po jejich až puristickém

Za Annu Boleynovou získala pěvkyně první Cenu Thálie (Gaetano Donizetti: Anna Boleyna, režie Ivan Krejčí, NDM Ostrava 2013)
FOTO MARTIN POPELÁŘ

Rusalka s Jolanou Fogašovou jako Ježibabou / Cizí kněžnou (A. Dvořák: Rusalka, režie Jiří Heřman, Otáčivé hlediště Český Krumlov 2015) FOTO MICHAL SIROŇ

dodržování, ale divadelní provoz potřebuje univerzální pěvce, a nikdy nevíte, co si vymyslí dirigent či režisér.

U nás se asi víc než v zahraničí využívají hlasy přes hranice jejich oborů. Ale myslím, že každý pěvec má možnost volby. Pokud se na roli necítí, může ji vrátit nebo případně odejít z angažmá. Neříkám, že je to jednoduché, ale zpívání není žádné povolání.

Někteří kritizují zdejší provádění belcanta, však se u nás Donizetti skoro nehraje. Jak se na pojetí belcanta díváte vy?

Belcanto, pokud se má provést dobře, je velmi náročné. Pro mě speciálně proto, že zpěv by měl být krásný a hladký, i když postava zuří... Někdy se nechávám strhnout emocemi, a pro-

mimo jeviště, když cvičím a pracuji s korepetitory a dirigenty. Na jevišti samozřejmě přijdou v partu místa, na která si člověk musí dát pozor a trochu se pěvecky kontrolovat, ale snažím se to dělat tak, aby to nikdo jiný než já nepoznal.

Vaše první Rusalka v Českém Krumlově byla skvělá, ale nepřišla brzy?

Protože jsem vstoupila do nastudování dodatečně, na pár zkoušek, a byla to moje první Rusalka vůbec, postrádám diskuse, které se nad ní jistě vedly. Ale věřím, že Rusalku budu zpívat ještě tolikrát, že nakonec budu mít jasno.

Jak má podle vás vypadat ideální operní hrdinka, kterou zpíváte?

To už jsem asi uvedla: ideální operní hrdinka má vypadat přesně tak, jak se

V roli Marie Stuartovny spolu s Janou Kuručovou jako Alžbětou (Gaetano Donizetti: Maria Stuarta, režie Linda Keprtova, NDM Ostrava 2014) FOTO MARTIN POPELÁŘ

První setkání s Ostravou v roli Lizy / Fiordiligi se Zuzanou Dunajčanovou jako Dorcou (W. A. Mozart: Così fan tutte, překlad Jarek Nohavica, režie Luděk Golat a Carmen Or, NDM Ostrava 2006) FOTO MARTIN POPELÁŘ

jsme spolu Jenůfu, Bohému a Falstaffa a vždycky to bylo něco mimořádného. Nikdy se nespokojil s málem, provokoval pěvce k čím dál lepším výkonům. Robert nade vše svoji práci miluje a to se odráží na všem, co dělá, je to operní nadšenec a vždycky měl vizi, kterou plnil. Jsem ráda, že jsem mohla být součástí jeho souboru.

Máte i zahraniční zkušenosti – kterých si vážíte nejvíce? A rýsuje se něco nového?

Zahraničních zkušeností není tak mnoho, jak bych si přála. Zpívala jsem hlavně v Itálii, kde jsem dělala italský repertoár, myslím, že docela s úspěchem. Ale to už je dávno. Teď hostuji v Bratislavě, ale to asi není úplně zahraničí. Různé věci se rýsují, nic ještě není jasného, takže to je až na příští rozhovor.

Co vás v cizině nejvíce překvapilo?

V zahraničí se pracuje a zpívá stejně jako u nás, někde líp, někde hůř. Jen je tam velká konkurence, díky které zpěváci neustále pracují, zdokonalují se, zároveň mají k dispozici veškerý servis: kouče na výslovnost, na styl, na interpretaci. To mi u nás chybí a jen málo dirigentů vás tu posune dál.

Jak moc potřebujete při práci na roli spolupráci režiséra a dirigenta?

Dobří dirigenti a režiséři jsou pro mě zásadní. Role se dá vždycky nějak zapívat, ale pokud to má být přesvědčivé, suverénní a na úrovni, tito dva lidé jsou pro mě hnacím motorem. A čím víc po mně chtějí, tím je to pro mě lepší.

Už za studií jste získala řadu cen, včetně karlovarské Dvořákovy soutěže, oprašujete doma už dvě Ceny Thálie – čím to, že vám úspěchy

nestoupily do hlavy? Asi i v tom jste záknyní Libuše Domanínské...

Ano, věřím, že je to i jejím vlivem, ale máme to také trochu v rodině. Všichni mě sice maximálně podporují, ale jakmile cítí, že mám tendenci vzletat k oblakům, okamžitě mě usadí na zem. U nás doma se téměř nikdy nemluvílo přehnaně vážně, a tak všechno беру trochu lehčeji, nedělám z něčeho vědu. Navíc, ceny jsou krásná věc, ale práci vám nezaručí a potlesk diváků už vůbec ne, takže začínáme každý den znovu všichni stejně, ať má člověk cen deset, nebo žádnou.

Mimochodem, zapadla jste do docela rozvětvené operní rodiny, váš muž má „civilní“ povolání, ale švagr i švagrová také zpívají.

Ano, jak my doma říkáme, jediný můj muž je vlastně normální. Jeho bratr Martin a jeho žena Yuki jsou úspěšnými sólisty v Národním divadle v Praze. Zároveň jsou oba „pohodáři“, takže jsem je díky manželovi „vyhrála“.

Vás znám také jako pohodářku. Ale vídal jsem vás v klubu NDM u Petra Jaší hrát vášnivě kulečník – to po vzoru W. A. Mozarta? Nebo jste hráčka tělem a duší?

No to už je dlouho, co jsem u Peti hrála kulečník! Ale byly to krásné časy. A jestli jsem hráčka? Tak to určitě, jinak bych nemohla dělat to, co dělám...

Děkuji za rozhovor – a prosím vyřídte pozdrav tetě Libuši.

Za Julii získala pěvkyně první Cenu Thálie (Charles Gounod: Romeo a Julie, režie Peter Gabor, NDM Ostrava 2011) FOTO MARTIN POPELÁŘ

to je pro mě nutný dirigent, aby mi řekl plno důležitých poznámek ke stylu, frázím a výrazu. A také režisér, aby mě usměrnil a pomohl zformovat mou představu o postavě.

O IDEÁLNÍ OPERNÍ HRDINCE

Co je pro vás na jevišti nejdůležitější?

Snažím se, abych na jevišti nestála já, ale postava, kterou ztvárňuji. Pro mě je hlavní být tři hodiny někým jiným a žít jeho příběh tak, aby lidé odcházeli z divadla domů s emocemi, které jsem jim předala. Všechno, co je třeba zvládnout ryze pěvecky, technicky, řeším

Rusalka je jedna z rolí, do kterých, doufám, dorostu. Jsem ráda, že jsem ji mohla nastudovat teď, aby v mém hlase postupně zrála. Miluji tu roli jak pěvecky, tak herecky. Je to jako sen, každý takt je hudební svátek s přesnou dávkou emocí. Umocněno prostředím otáčivého hlediště v Českém Krumlově s moderně pohádkovým pojetím režiséra Jirky Heřmana je to něco jedinečného. Jenom mě mrzí, že jsem ji nestudovala kompletně od prvních zkoušek, protože Jirka Heřman jde ve svých režiiích vždy po pravdivosti, všechno do hloubky probírá, aby byl interpret přesvědčený o každém kroku, který udělá.

cítí, co vyzařuje, co prožívá, co ji bolí, co ji těší – a pak bude pravdivá, uvěřitelná a přirozená. To je můj ideál.

Doma jste v NDM v Ostravě. Od roku 2010 ale zpíváte v řadě divadel a zdá se mi, že moc nerozlišujete mezi velkým a malým „venkovským“ souborem – mýlím se?

Už jsem přiznala, že miluju jeviště. Kamkoli mě pustí, tam ráda vzltnu a užiju si to. Nerozlišuji, kde budu zpívat, jen už se trochu víc snažím korigovat svou „rozlitanost“, abych podávala jen takové výkony, jaké si představuji.

Rodinu ale máte v Praze, tak jste stejně pořád na cestách – nevadí vám to?

Rodinu opouštím maximálně na dva dny. Pokud jedu na delší dobu, jedou můj manžel s Aničkou se mnou!

Hostujete také v Národním divadle, které kdysi bylo Mekkou českých pěvců, ale dnes je to, myslím, jen dobrá příležitost – mýlím se?

Pro mě Národní divadlo Mekkou je a stále bude. Na tom jevišti stáli a stávají velcí umělci a já mám tu čest, že si tam po nich a vedle nich také mohu stoupnout. Divadla nemohou za to, co se kolem nich děje. Já jsem optimistka a věřím, že pro mě to tak s Národním divadlem zůstane vždycky, dokud bude stát.

V NDM jste byla důležitou součástí operní éry, která vznikla za ředitele Jiřího Nekvasila a šéfdirigenta Roberta Jindry – jak se zrodila?

Jak to začínalo, přesně nevím. Každopádně jsem ráda, že tomu tak bylo. Robert mi zavolal, že by mě chtěl do angažmá, což pro mě bylo něco nového, nevěděla jsem, do čeho jdu. Dnes mohu říct, že to bylo nejlepší, co jsem mohla udělat. Ostravské divadlo je moje srdcová scéna, mám ráda své kolegy, prostředí, lidi. Robert jako šéf byl úžasný, ani jsem si neuvědomovala, jak mi věřil, když mi nasadil královny „na tělo“. A nejen královny, dělali

